

Voor Zuiderlicht was 2018 een jubileumjaar: we vierden onze vijfde verjaardag. Dat vierden we in goed gezelschap: met veel leden, wethouder Marieke van Doorninck, bijzonder hoogleraar Derk Loorbach en muziek van Noortje Braat en Egon Kracht. Het was een feest naar ons hart.

We vierden nog meer. We realiseerden namelijk ook ons eerste project op basis van de potscoderoosregeling. Die al bestaande regeling pasten we anders toe dan anderen. Het belastingvoordeel van de regeling wisten we namelijk te splitsen: die gaat zowel naar stroomafnemers als leden die met leningen mee investeren. Het een kan zonder het ander. Met als resultaat dat nu elke Amsterdammer kan aanhaken: met een lening, of met zijn of haar energierekening: die hebben we immers allemaal. Beide kan ook.

En we hadden Joost. Joost werkt voor Shell, maar hij mocht een dag in de week iets anders doen. Hij koos ervoor om zijn kennis in te zetten voor Zuiderlicht. Hij zorgde voor een enorme voorbereiding van onze woordenschat. Hij maakte een *pipeline dashboard*, zodat we weten aan hoeveel projecten we werken wat de volgende, voorwaardelijke stap is, op weg naar realisatie. We weten daardoor ook hoeveel projecten er afvallen – en ik in welke fase. Gelukkig zijn we ook met het *slidepack* van Joost: we maakten een verzameling plaatjes die we gebruiken voor presentaties aan o.a. dakeigenaren.

Er was ook tegenslag. Ons allereerste project van 2018 was De Apollo. De panelen liggen er prachtig bij, alleen konden we ze niet aansluiten. Iedereen ging ervanuit dat er een grootverbruik aansluiting was, maar die was er niet. Het goede nieuws is dat hij er wel komt. De school gaat namelijk uitbreiden. Alleen heeft de netbeheerder er pas in de zomer van 2019 tijd voor. Voor alle betrokkenen is dit zuur. Wij leerde bij en als het goed is, gaat het *pipeline dashboard* van Joost herhaling in de toekomst voorkomen.

We sluiten positief af. We realiseerden 6 nieuwe projecten met in totaal 812 panelen op vijf scholen en een tennisclub. Ze hebben een opgeteld vermogen van ruim 250 kWp, en wekken jaarlijks ongeveer 225.000 kWh op. Er kwamen ruim 100 nieuwe leden bij, die het totale aantal leden, eind 2018 op bijna 700 brachten. We investeerden ca. €300.000, waarvan €100.000 van leden kwam.

Ondanks de gewonnen efficiëntie, dankzij *slidepacks* en *dashboards*, blijft het ontwikkelen van zonnedaken mensen- en maatwerk. De oorsprong van de gerealiseerde projecten in 2018 in de gesprekken die een jaar tot twee jaar gelden voerden.

We danken in het bijzonder onze actieve leden, en onze partners die met ons het geduld en het vertrouwen hadden. Samen maakten we de hier gepresenteerde resultaten mede mogelijk.

Het bestuur van Zuiderlicht

Pauline Westendorp, Willemien van den Hoogen, Marinus Knulst, Ronald van Oijen en Yolanda Sikking.

Financieel Jaarverslag 2018

Het financieel jaarverslag bestaat uit de presentatie en toelichting van

- de “staat van baten en lasten”
- de balans

De staat van baten en lasten laat zien welk resultaat Zuiderlicht in 2018 behaalde.

De balans is een momentopname: op 31-12-2018 namen we de schulden en bezittingen van Zuiderlicht op.

Boekhoudkundig bestaat Zuiderlicht uit twee onderdelen: projecten en organisatie. Die tweedeling brachten we aan om te waarborgen dat we leningen, die leden aan de coöperatie beschikbaar stellen, alleen inzetten voor het ontwikkelen en realiseren van projecten. Leningen gebruiken we dus niet om kosten voor de organisatie te dekken. Omdat we voor de organisatie wel kosten maken zijn er andere inkomsten nodig om de organisatie te financieren. In de staat van baten en lasten staat het overzicht van de opbrengsten en uitgaven in 2018 voor zowel de projectenkant als de organisatiekant van Zuiderlicht.

Inhoudsopgave

Financieel Jaarverslag 2018	2
<i>Staat van baten en lasten – Projecten</i>	<i>3</i>
<i>Staat van baten en lasten – Organisatie</i>	<i>7</i>
<i>Staat van baten en lasten – Projecten en organisatie</i>	<i>10</i>
<i>Balans – Activa</i>	<i>11</i>
<i>Balans – Passiva</i>	<i>14</i>

Staat van baten en lasten – Projecten

Winst en verlies Projecten		2018	2017
Gebruiksvergoedingen	€ 22.476		
Stimulering Duurzame Energie	€ 27.180		
Inkomsten postcoderoos	€ 262		
Opbrengst Projectontwikkeling	€ 12.704		
Opbrengst donaties leden	€ 450		
Opbrengst sponsoring	€ 15.493		
Ontvangen creditrente	€ -		
Opbrengst uit Projecten		€ 78.565	€53.342
Verzekeringen en onderhoud	€ 1.737-		
Reservering omvormer	€ 1.304-		
Reservering verplaatsing panelen	€ 200-		
Bijdrage projecten aan organisatie	€ 3.960-		
Ontwikkelingskosten projecten	€ 14.022-		
Rente op leningen derden (2018)	€ 4.450-		
Accountantsverklaring	€ 450-		
Uitvoering onderzoek	€ 15.018-		
Lasten Projecten		- € 41.141	- € 31.195
Afschrijving		- € 30.643	- € 16.975
Resultaat projecten voor rente		€ 6.781	€ 5.172
Rente op leningen leden (2018)		- € 5.504	- € 3.800
RESULTAAT PROJECTEN		€ 1.277	€ 1.372
RESULTAAT PROJECTEN EX DONATIES		€ 827	€ 1.063

Gebruiksvergoeding en Stimulering Duurzame Energie

Bovenstaand staan de baten die voortkomen uit de ontwikkeling en exploitatie van de projecten. De belangrijkste opbrengsten zijn de inkomsten uit exploitatie van bestaande projecten. Dit zijn “Gebruiksvergoedingen” en “Stimulering Duurzame Energie”. Gebruiksvergoedingen ontvangt Zuiderlicht van organisaties die de energie gebruiken van de zonnepanelen op hun dak. Voor grote projecten maken we bovendien gebruik van de Rijksregeling Stimulering Duurzame Energie (SDE+): een subsidie die de exploitatie van grootschalige duurzame energieprojecten rendabel maakt.

De bestaande projecten op de Begraafplaats Buitenveldert, Arsenal en het IJburg College 1 en 2 waren in 2018 een volledig jaar operationeel. Vanaf de zomer 2018 zijn achtereenvolgens zonnepanelen geplaatst op De Apollo, ABSA basisscholen Het Podium, Het Gein en De Zuiderzee en Tennisvereniging Joy. Zuiderlicht plaatste extra panelen op het IJburg College 2. Verdeeld over 6 locaties zijn 812 zonnepanelen geplaatst. Afhankelijk van het moment van ingebruikname produceerden de projecten ieder een aantal maanden en droegen ze bij aan het resultaat.

Voor het eerst maakte Zuiderlicht in 2018 gebruik van de zogenaamde postcoderoosregeling: leden die in dezelfde of aangrenzende postcode wonen, en klant zijn bij Greenchoice, kunnen de zonnestroom afnemen. Voor Zuiderlicht is de inkomstenstroom tweevoudig. Ten eerste

verkoopt Zuiderlicht de opgewekte stroom aan Greenchoice. Ten tweede mag Greenchoice, bij leden die de stroom afnemen de Energiebelasting (EB) in mindering brengen. Een deel van het voordeel (€0,01 per kWh) blijft bij de deelnemende leden. De rest gaat naar Zuiderlicht: om rente en leningen voor het project af te kunnen lossen en tegemoet te kunnen komen aan de projectkosten. Het eerste project dat Zuiderlicht op die wijze realiseerde zijn de 34 zonnepanelen op tennisvereniging Joy. De opbrengst is vanaf 1 september geregistreerd en draaide in 2018 dus 4 maanden.

Projectontwikkeling

Inkomsten uit projectontwikkeling komen voort uit een subsidie van de gemeente Amsterdam, voor het versterken van Amsterdamse energiecoöperaties. Met de subsidieregeling stimuleert de gemeente Zuiderlicht om coöperatieve zonnedaken te ontwikkelen en de eigen organisatie te versterken. In 2018 ontvingen we €12.704 aan subsidie voor projectontwikkeling.

Donatie

In 2018 keerden we voor de vierde maal rente uit aan leden die in de periode van augustus 2013, tot en met december 2017 een lening verstrekten aan de coöperatie. Een aantal leden koos ervoor de rente niet uit te laten keren. Een totaalbedrag van €450 is als donatie bijgeschreven. Donaties zijn opgenomen in de staat van baten en lasten omdat het een inkomst is, maar om te voorkomen dat donaties alsnog in het jaar erop worden uitgekeerd wordt het resultaat ook exclusief donaties gepresenteerd.

Opbrengst sponsoring

Zuiderlicht nam in 2018 deel aan een tweetal onderzoeken en ontving daarvoor een sponsor bijdrage. Van Greenchoice ontving Zuiderlicht een bijdrage voor een onderzoek naar het postcoderoos model 2.0, zoals toegepast bij Tennisvereniging Joy. Daarnaast deed Zuiderlicht samen met partners DRIFT, Alliander DGO en Waternet onderzoek naar mogelijkheden voor een duurzame warmtevoorziening in coöperatief beheer in Amsterdam.

Rente spaartegoeden

Normaliter ontvangt Zuiderlicht gedurende het jaar leningen van haar leden die tijdelijk op de spaarrekening staan, tot het moment dat we die kunnen investeren in het project. De aanlooptijden voor leningen wervende campagnes waren echter korter en de rente was laag. In 2018 is daarom geen rente ontvangen.

Exploitatiekosten en reserveringen

Een goed werkend project is niet alleen voor een locatie prettig maar ook van groot belang voor Zuiderlicht. Wanneer een project niet naar behoren functioneert heeft dit immers direct consequenties voor de inkomsten. Daarom verzekeren we elk project tegen o.a. diefstal en productieverlies en maken we reserveringen voor eventuele onderhouds- en reparatiekosten.

Omvormers zijn gevoelige instrumenten die minder lang meegaan dan de zonnepanelen zelf. Op de omvormers van de lopende projecten zitten garanties van 10 tot 15 jaar. Omdat de

projecten langer mee gaan, reserveren we budget voor de mogelijke vervanging van de omvormers. Het gereserveerde bedrag is afhankelijk van de duur van de garanties en de huidige kosten van vervanging. Daarnaast reserveren we budget voor het mogelijk moeten verplaatsen van de zonnepanelen.

Ontwikkelingskosten en uitvoering onderzoek

Onder ontwikkelingskosten rekenen we bijvoorbeeld kosten voor het maken van constructieberekeningen (of een dak sterk genoeg is) en eventueel juridische kosten voor bijvoorbeeld het vestigen van een recht van opstal. Deze kosten mogen worden *geactiveerd*: oftewel, die mogen we afschrijven.

Ontwikkelingskosten die we niet mogen activeren zijn kosten voor kennis en benodigde expertise. Denk hierbij ook bijvoorbeeld een ledenwervingscampagne, het aanvragen van externe financiering zoals leningen of subsidies, het opstellen van business cases, het afstemmen met de locaties, etc. Zuiderlicht maakte in 2018 kosten voor de ontwikkeling van in totaal 13 zonprojecten. We realiseerden er zes. Vijf projecten vielen om diverse redenen af. Daar kwamen vier nieuwe voor in de plaats. We verwachten dat we de overige zes projecten in 2019 of uiterlijk begin 2020 kunnen realiseren. De ontwikkelingskosten die we in 2018 maakten bedraagt €14.022.

Voor de onderzoeken die we deden voor het postcoderoos model 2.0. en een coöperatieve warmtevoorziening, maakte Zuiderlicht kosten. De kosten hebben voornamelijk betrekking op het inhuren van mensen en organisaties t.b.v. de uitvoering. De kosten zijn gelijk aan de inkomsten: €15.018.

Bijdrage aan organisatie

Voor het realiseren van projecten zijn een goed lopende organisatie en bijvoorbeeld een website nodig. In het bedrijfsmodel van Zuiderlicht is een jaarlijkse bijdrage van de projecten aan de organisatie opgenomen. In de eerste jaren was de bijdrage aan de organisatie een vergoeding van €2,50 per paneel. Omdat de opwekcapaciteit van panelen toeneemt, berekenen we vanaf 2017 de bijdrage op basis van het opgestelde vermogen. Zo waarborgen we dat elk project evenredig en naar opbrengst bijdraagt aan de organisatie.

Per kilowattpiek (kWp) opgesteld vermogen bedraagt de bijdrage aan de organisatie nu €10,00 per jaar. Zuiderlicht realiseerde tot en met december 2018 in totaal 627 kWp aan opgesteld vermogen. Wanneer alle tot nu toe gerealiseerde projecten een volledig jaar operationeel zijn, betekent dat een jaarlijkse bijdrage aan de organisatie van €6.270. Omdat de 6 nieuwe projecten, bij elkaar goed voor 268 kWp, pas vanaf de zomer in gebruik zijn genomen, komt de bijdrage aan de organisatie in 2018 uit op €3.960.

Afschrijving

Zuiderlicht schrijft haar zonnepanelen gedurende 15 jaar af. De totale afschrijvingskosten over 2018 van de lopende projecten samen bedragen €30.643.

Rentekosten

Voor de financiering van de projecten trekt Zuiderlicht leningen aan van zowel haar leden als van het Duurzaamheidsfonds van de gemeente. Over beide leningen is Zuiderlicht rente verschuldigd. De hoogte van de rente over de leningen stellen de leden tijdens de ALV vast. Het streven is om tussen de 2% en maximaal 5% rente uit te keren. Bij 3% bedraagt de rentelast over alle door Zuiderlicht ontvangen leningen tot en met 2018 €5.504.

Zuiderlicht sloot een lening af bij het duurzaamheidsfonds voor zonnepanelen op Arsenal, het IJburg College 1 en 2, De Apollo en de drie ABSA basisscholen. De hoogte van de lening per project is opgenomen in onderstaande tabel. De rente over de leningen uit 2015 (Arsenal en IJburg College 1) bedraagt 1,99%. De rente over leningen die in 2017 of later zijn afgesloten bedraagt 1,5%.

De zonnepanelen op de 3 ABSA scholen realiseerden we in 2018. De leningen van het Duurzaamheidsfonds ontvingen we echter pas in maart 2019. Over die leningen is in 2018 dus geen rente verschuldigd. De gecombineerde rentelast over de leningen die Zuiderlicht tot en met 2018 ontving bedraagt €4.450.

Leningen Duurzaamheidsfonds	Rente	Start datum	Lening bij start
Arsenal	1,99%	2015-07	€35.000
IJburg College 1	1,99%	2015-05	€ 100.000
IJburg College 2	1,5%	2017-05	€ 120.000
IJburg College 2 (uitbreiding)	1,5%	2018-07	€ 17.000
Apollo School	1,5%	2018-07	€ 46.000
ABSA het Podium	1,5%	2019-03	€ 28.000
ABSA het Gein	1,5%	2019-03	€ 27.000
ABSA de Zuiderzee	1,5%	2019-03	€ 46.000
Totaal			€ 419.000

Accountantsverklaring

Grote projecten waarvoor we subsidie ontvangen, zoals de SDE, moeten boven een bepaalde grens middels een accountantsverklaring aantonen dat er geen sprake is van zogenaamde overstimulering. Voor het IJburg College 2 moest Zuiderlicht een accountantsverklaring laten opstellen. De kosten van een verklaringen bedragen €750. Omdat we aan zagen komen dat we die kosten moesten maken, reserveerden we in 2017 al €300. In 2018 bedroegen de kosten nog €450.

Resultaat projecten

Wanneer we alle uitgaven van de opbrengsten aftrekken, en we een rente van 3% uitkeren over de ontvangen leningen, behalen we een positief resultaat van €1.277 of €827 exclusief donaties.

Staat van baten en lasten – Organisatie

Winst en verlies Organisatie		2018	2017
Eenmalige lidmaatschappen	€ 103		
Samenwerking Greenchoice	€ 6.112		
Opbrengst sponsoring en subsidie	€ 9.580		
Bijdrage projecten aan organisatie	€ 3.960		
Opbrengst Organisatie		€ 19.755	€ 24.235
Ledenwerving	€ 5.715-		
Ledenadministratie	€ 416-		
Website	€ 2.286-		
Financiële administratie	€ 1.844-		
Bankkosten	€ 269-		
Verenigingskosten	€ 2.538-		
Lasten Organisatie		- € 13.068	- € 17.312
RESULTAAT ORGANISATIE		€ 6.687	€ 6.923

Lidmaatschappen

In 2018 werden 103 mensen en bedrijven lid van Zuiderlicht. Zij betaalden allen het eenmalige lidmaatschap van €1.

Samenwerking Greenchoice

Sinds de officiële start in 2013 werkt Zuiderlicht samen met Greenchoice. De samenwerking houdt in dat Greenchoice aan Zuiderlicht een financiële bijdrage levert, voor iedere klant (al of niet lid van Zuiderlicht) die aangeeft de activiteiten van Zuiderlicht te willen steunen. Dit geldt voor zowel bedrijven als individuele huishoudens. Voor een huishouden dat gas en elektra afneemt bij Greenchoice krijgt Zuiderlicht jaarlijks €50.

In 2018 kwamen er ruim 60 huishoudens bij waardoor het totaal eind 2018 is uitgekomen op 199 leden en/of klanten die een energiecontract hebben bij Greenchoice. Niet iedereen heeft zowel een elektra als een gas aansluiting. Per eind december 2018 staan 197 aansluitingen voor elektra en 175 voor gas geregistreerd. De nieuwe aanmeldingen kwamen verspreid over 2018 binnen. De totale inkomsten uit de samenwerking met Greenchoice zijn €6.112.

Sponsoring en subsidie

Zuiderlicht is voor haar organisatiekosten nu nog grotendeels afhankelijk van sponsoring en subsidie. Op termijn nemen stabiele inkomsten zoals die uit bijdragen van projecten en de samenwerking met Greenchoice het over van incidentele inkomsten uit sponsoring en subsidie.

Inkomsten uit sponsoring en subsidie bestaan dit jaar uitsluitend uit subsidie, in het bijzonder de regeling van de gemeente Amsterdam voor het versterken van Amsterdamse energiecoöperaties. Een deel van de subsidie ging naar ontwikkeling van projecten, een deel konden we gebruiken om de eigen organisatie te versterken. Dat deel bedraagt €9.580.

Bijdrage projecten aan organisatie

De jaarlijkse bijdrage projecten aan de organisatie staat te boek als een kostenpost voor projecten, én als inkomsten voor de organisatie. In de toekomst zijn die bijdragen uit projecten de belangrijkste inkomsten om de organisatie van Zuiderlicht te kunnen draaien. De inkomsten uit lopende projecten voor 2018 bedraagt €3.960.

Kosten voor de organisatie

De activiteiten van de organisatie zijn grofweg in drie onderdelen te verdelen. Ten eerste communicatieve activiteiten, onder andere om nieuwe leden te werven, bestaande leden op de hoogte te houden en bekendheid te generen. Ten tweede zijn er administratieve activiteiten waaronder de ledenadministratie en de financiële administratie. Tot slot zijn er de verenigingsactiviteiten zoals het organiseren van de algemene ledenvergadering, maar ook contributie voor het lidmaatschap van de branchevereniging.

Belangrijke communicatieposten zijn ledenwerving en het aanpassen en onderhouden van de website. Onder ledenwerving valt het versturen van de nieuwsbrief, het publiceren van artikelen en het delen van actuele content via Facebook, Twitter en LinkedIn. Ook geven we presentaties en zijn we al dan niet met de koffiekar, aanwezig op informatiemarkten: activiteiten die tot doel hebben om Zuiderlicht bij een breed publiek onder de aandacht te brengen. Kosten voor het bijhouden van de website bestaan voor het grootste deel uit het schrijven van nieuwsberichten en andere content, en voor een deel uit webhosting of het inhuren van diensten om de website online te houden.

De kosten voor de financiële administratie beslaan o.a. kosten voor de boekhouding en het boekhoudprogramma. In totaal kostte de boekhouding Zuiderlicht ongeveer €1.500. De rest van de kosten bestaat uit de tijd voor het bijhouden van de financiële administratie zoals het opstellen, versturen en betalen van facturen, het opstellen van de financiële stukken en het doen van Belastingenaangiften.

Kosten voor ledenadministratie bestaan o.a. uit de tijd die nodig is om de persoonlijke (ontvangst)berichten naar nieuwe leden en antwoorden op vragen van bestaande leden te formuleren. Maar ook om NAW-gegevens bij te houden, bankrekeningnummers te verwerken, leningen bij te houden, afname van buurstroom te registreren, etc.

Zuiderlicht maakt hiervoor nog gebruik van diverse softwarepakketten. Het vraagt veel tijd om die op elkaar af te stemmen en de informatie over te zetten. Met het toenemende aantal leden is het niet houdbaar om dat zo voort te zetten. Meer coöperaties in Nederland lopen tegen de grenzen van hun administratieve systemen aan. Samen ontwikkelden ze een nieuwe, coöperatieve applicatie: met de naam Econobis. Zuiderlicht is sinds 2018 aspirant lid van Econobis en maakte afgelopen jaar kennis met het systeem. In 2019 zetten we stapsgewijs alle gegevens over naar Econobis. Het jaarlijkse lidmaatschap voor Econobis is afhankelijk van het aantal leden en projecten van de coöperatie. Het gebruik van Econobis zal Zuiderlicht in 2019 en daaropvolgende jaren, €1.500 per jaar kosten.

Tot slot vallen onder verenigingskosten een aantal kenmerkende uitgaven.

Ledenavonden

Zo organiseert Zuiderlicht twee keer per jaar een algemene ledenvergadering. Tijdens de laatste ledenavond, in Jungle Amsterdam, vierden we ons vijfjarig bestaan. Dat deden we met muziek van Noortje Braat en Egon Kracht. Gastspreker was dit jaar bijzonder hoogleraar Derk Loorbach en wethouder Ruimte en Duurzaamheid Marieke van Doorninck deelden aan leden en bestuursleden *Zuiderlichtjes* uit. Onze zomer ALV was in Huize Lydia, met na afloop een borrel. Kosten voor het organiseren van beide ALV's bedroeg €675.

Kennisoverdracht en samenwerking

In verschillende Amsterdamse buurten maar ook in omringende gemeente zijn steeds meer mensen, waaronder leden van Zuiderlicht, die een zonnedak in hun buurt willen realiseren. In sommige gevallen richten initiatiefnemers een nieuwe coöperatie op. Anderen kiezen ervoor om gebruik te maken van structuren en faciliteiten van een bestaande coöperatie, zoals Zuiderlicht. Een bekend voorbeeld is de samenwerking tussen Natuurlijk IJburg en Zuiderlicht, onder de naam Oosterlicht. Samen realiseren we projecten op o.a. IJburg en Steigereiland. Met bijzondere leden uit Zuid en Buitenveldert legden we panelen op De Apollo. Maar ook in andere buurten, als Buitenveldert, de Vondelbuurt, de Pijp, (Nieuw) West en Landsmeer is interesse in onze werkwijze. Eventuele samenwerken scheelt initiatiefnemers veel tijd en zoekwerk. Zuiderlicht is op haar beurt blij met elk nieuw daken en bijbehorende nieuwe leden. Ook wanneer de gesprekken uiteindelijk niet leiden tot samenwerking, deelt Zuiderlicht haar kennis en ervaring.

In 2018 werkten we bovendien nauwer samen met verschillende energiecoöperaties uit Noord-Holland. Dat deden we eerder ook al, maar met de groeiende aandacht voor de rol van energie coöperaties in de energietransitie, was er behoefte om de samenwerking te formaliseren. Zo stelden we twee vertegenwoordigers aan om de energiecoöperaties te vertegenwoordigen bij het opstellen van de zogenaamde Regionale Energie Strategie.

Voor kennisoverdracht en samenwerking met initiatiefnemers collega coöperaties (in wording) maakte Zuiderlicht in 2018 kosten ter hoogte van €1.058.

Het restant van deze uitgaven bestaat uit structurele kosten. Hieronder valt het lidmaatschap van de branchevereniging voor energiecoöperaties REScoopNL. De contributie is gebaseerd op het aantal leden en bedroeg voor 2018 in totaal €357. Daarnaast heeft Zuiderlicht een bestuurs- en aansprakelijkheidsverzekering. De premie voor beide verzekeringen bedroeg €448 voor 2018.

Resultaat Organisatie

De gemaakte kosten voor de organisatie dekten we met inkomsten uit sponsoring en subsidie, aangevuld met inkomsten uit de bedrijfsvoering. Daarmee boekten we een resultaat van €6.687. Dat lijkt iets mooier dan het is, veel uren die wel zijn gemaakt, maar niet zijn vergoed, ontbreken in dit verhaal. Dat zijn de uren die actieve leden maken, waaronder Frank Boon en Aukje van Bezeij. Van de door hen gemaakte uren werd circa 1/3 vergoed. Dat was ooit 1/4, dus we gaan

wat dat betreft vooruit. Waarom boeken we dan toch een positief resultaat? Dat doen we omdat de subsidie “versterken Amsterdamse zoncoöperaties” van de Gemeente in april 2019 stopt. Inkomsten uit projectenbijdragen en de steun van Greenchoice gaan het gat nog niet volledig dichten. De zogenaamde winst is dus eigenlijk een buffer voor 2019. Het voorstel van het bestuur is om alleen de winst uit projecten uit keren, en dus niet ook de winst uit organisatie, die geen winst is.

Staat van baten en lasten – Projecten en organisatie

RESULTAAT ZUIDERLICHT		2018	2017
INKOMSTEN PROJECTEN	€ 78.565		
UITGAVEN PROJECTEN	€ 46.645		
AFSCHRIJVING	€ 30.643		
RESULTAAT PROJECTEN		€ 1.277	€ 1.372
INKOMSTEN ORGANISATIE	€ 19.755		
UITGAVEN ORGANISATIE	€ 13.068		
RESULTAAT ORGANISATIE		€ 6.687	€ 6.923
NETTORESULTAAT ZUIDERLICHT		€ 7.964	€ 8.295

Balans – Activa

Activa (per 31-12-2018)	Debet	Credit	Saldo
Zonnepanelen	€ 461.290		€ 461.290
Windmolen	€ 16.154		€ 16.154
VASTE ACTIVA			€ 477.444
Debiteuren	€ 29.074		€ 29.074
Projecten in ontwikkeling	€ 70.893		€ 70.893
Kortlopende leningen (windmolen)	€ 2.545		€ 2.545
Investering windpark Zeewolde	€ 10.130		€ 10.130
VORDERINGEN EN DEBITEUREN			€ 112.642
Rekening courant	€ 24.423		€ 24.423
Spaarrekening	€ 20.466		€ 20.466
VLOTTENDE ACTIVA			€ 44.889
TOTAAL ACTIVA			€ 634.975

Project	Aanschafwaarde	Afschrijving voorgaande jaren	Afschrijving dit jaar	Boekwaarde 31-12-2018
Begraafplaats	€ 2.188	€ 523	€ 146	€ 1.519
Arsenal	€ 43.043	€ 6.696	€ 2.869	€ 33.478
IJburg College 1	€ 118.735	€ 19.789	€ 7.916	€ 91.030
IJburg College 2	€ 178.318	€ 5.943	€ 11.888	€ 160.487
IJburg College 2	€ 24.892	€ 0	€ 830	€ 24.062
Joy	€ 7.370	€ 0	€ 614	€ 6.756
ABSA Podium	€ 41.291	€ 0	€ 2.064	€ 39.227
ABSA Gein	€ 40.858	€ 0	€ 2.043	€ 38.815
ABSA Zuiderzee	€ 68.191	€ 0	€ 2.273	€ 65.918
Totaal	€ 524.886	€ 32.951	€ 30.643	€ 461.290

Uitgedrukt in aantal projecten was 2018 een record jaar voor Zuiderlicht. In totaal werden er 812 zonnepanelen geplaatst verdeeld over 6 locaties in de stad. Van de 6 nieuwe projecten gingen er echter maar 5 in bedrijf. De Apollo wacht – zoals ook eerder vermeld - op een grootverbruik aansluiting en gaat naar verwachting pas in de zomer van 2019 stroom leveren. De zonnepanelen op Tennisvereniging Joy, Het Podium, Het Gein en De Zuiderzee plus de extra panelen op het IJburg College 2 zijn geactiveerd en opgenomen als vaste activa op de balans. In de bovenstaande tabel staan de aanschafwaarden van al onze projecten.

In de voorgaande boekjaren was over lopende projecten al €32.951 afgeschreven. In 2018 schreven we in totaal nog eens €30.643 af. De afschrijving van de in 2018 in gebruik genomen projecten is berekend over het aantal maanden dat deze actief waren.

De totale boekwaarde van de 9 projecten die per 31-12-2018 in eigendom en beheer zijn, berekenen we door de aanschafwaarde te verminderen met de afschrijving. Dat betekent dat de gezamenlijke boekwaarde van alle 9 projecten optelt tot € 461.290.

Naast bezittingen in de vorm van projecten heeft Zuiderlicht ook financiële (of liquide) middelen. Die bestaan o.a. uit vorderingen en investering in projecten die in ontwikkeling zijn. De vorderingen bestaan uit de facturen die Zuiderlicht stuurde aan de locaties met zonnepanelen en aan Greenchoice. Die facturen hebben betrekking op het laatste kwartaal van 2018 maar waren op 31 december 2018 nog niet ontvangen. Ook moest Zuiderlicht nog SDE ontvangen over 2018 van een drietal nieuwe projecten die eind december nog niet volledig geregistreerd waren. In zijn totaliteit heeft Zuiderlicht nog €29.069 aan vorderingen van debiteuren tegoed.

Omdat de zonnepanelen op de Apollo nog niet zijn aangesloten, zijn de kosten voor aanschaf en ontwikkeling, ter hoogte van €67.228, in de boekhouding terug te vinden onder de post projecten in ontwikkeling. Onder projecten in aanbouw staan ontwikkelingskosten van andere nieuwe projecten, waar Zuiderlicht aan werkt.

Wind

In de zomer van 2016 werd Zuiderlicht mede-eigenaar van windmolen de Grutto in Zeewolde. Zuiderlicht investeerde €16.154 in de molen.

Naast de aanschaf van de molen verstrekten Zuiderlicht en de 8 andere coöperaties een kortlopende en renteloze lening. De hoogte van de lening bleef in 2018 ongewijzigd en bedraagt €2.545.

Samen met de 8 andere coöperaties die eigenaar zijn van deze windmolen mocht Zuiderlicht investeren in de ontwikkeling van het grootste windpark op land in Zeewolde. Dit gaat in fases. In de voorgaande 2 jaar investeerden we al €3.731. In 2018 ging de ontwikkeling van het park voorspoedig, wat betekent dat de bouw van het park steeds dichterbij komt en het risico dat het onverhoopt niet door zou gaan steeds kleiner werd. We konden opnieuw investeren in de verdere ontwikkeling. Die kans benutte Zuiderlicht twee keer. In totaal investeerden we €6.400 extra. Daarmee komt de totale investering in het windpark op €10.130.

Het doel van de aanschaf van windmolen de Grutto was om met de 8 collega coöperaties te investeren in het nieuwe windpark, maar ook om een nieuwe en lokale energiecoöperatie in Flevoland, genaamd de Nieuwe Molenaars, een vliegende start te geven. Bij de start van dit avontuur spraken de deelnemende coöperaties af om hun aandelen tegen een maatschappelijk rendement (5%) over te doen aan de Nieuwe Molenaars wanneer deze voldoende leden en leningen heeft gevonden. Het ziet ernaar uit dat de Nieuwe Molenaars daar medio 2019 in slagen. Zuiderlicht krijgt dan - net als de andere deelnemende coöperaties - haar aandeel in de molen, de leningen en de investeringen in het nieuwe windpark uitgekeerd, evenals het afgesproken maatschappelijke rendement.

Tot slot beschikt Zuiderlicht over liquide middelen: de bank- en spaarrekening. Om de leningen die zijn ontvangen van de leden terug te kunnen betalen, na de looptijd van 10 jaar, reserveert

Zuiderlicht jaarlijks een bedrag. Van het vermogen op de spaarrekening hebben we op dit moment €46.673 gealloceerd voor het terugbetalen van leningen. Het saldo van beide rekeningen samen was op 31 december €44.889.

Het saldo op de balans is lager dan het zou moeten zijn. Dit komt omdat Zuiderlicht de leningen van het Duurzaamheidsfonds, voor de investering in de zonnepanelen op de 3 ABSA basisscholen, niet in 2018, maar pas in 2019 ontving. De 3 leningen gezamenlijk bedragen €101.000, waarmee we ruimschoots kunnen voldoen aan de verplichting voor aflossing van de lening van de leden.

Balans – Passiva

Passiva (31-12-2018)	Debet	Credit	Saldo
Kapitaal / eigen vermogen		€ 5.372	€ 5.372
Winst lopend boekjaar		€ 7.964	€ 7.964
Reservering omvormers		€ 4.144	€ 4.144
Reservering verplaatsing installatie		€ 667	€ 667
EIGEN VERMOGEN			€ 18.147
Leningen leden		€ 236.000	€ 236.000
Leningen Duurzaamheidsfonds		€ 272.158	€ 272.158
LANGLOPENDE SCHULDEN			€ 508.158
Lening zonnepanelen Joy		€ 14.243	€ 14.243
Reservering aflossing leningen DHF		€ 13.507	€ 13.507
Reservering te betalen rente DHF		€ 3.103	€ 3.103
Nog te betalen rente aan leden		€ 5.504	€ 5.504
Crediteuren		€ 40.529	€ 40.529
Sponsoringsschuld		€ 16.702	€ 16.702
Subsidieschuld		€ 38.272	€ 38.272
Vennootschapsbelasting	- € 130		- € 130
BTW afdracht	- € 23.059		- € 23.059
KORTLOPENDE SCHULDEN			€ 108.671
TOTAAL PASSIVA			€ 634.975

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van Zuiderlicht bestaat uit het in de afgelopen jaren opgebouwde vermogen. Ook het in 2018 behaalde resultaat is opgenomen onder eigen vermogen.

Reserveringen

We maken reserveringen om op termijn, buiten de garantie, omvormers te ontvangen en – wanneer nodig - panelen als dan niet tijdelijk te verplaatsen. Deze staan op de balans en kunnen we aanspreken wanneer nodig.

Langlopende schulden en leningen

De leningen die zijn verstrekt door leden hebben een looptijd van 10 jaar. Ze vallen daarom onder langlopende schulden. In 2018 ontving Zuiderlicht 378 leningen van haar leden, die gezamenlijk optellen tot €94.500. In de voorgaande jaren ontvingen we al 566 leningen. In

totaal ontvingen we op 31 december in totaal 944 leningen van leden, met een bedrag van €236.000. Om ervoor te zorgen dat Zuiderlicht na 10 jaar de leningen van haar leden kan terugbetalen zetten we jaarlijks vermogen apart op de spaarrekening (zie ook liquide middelen). In totaal is €46.673 van het spaartegoed gereserveerd voor aflossing van de ontvangen leningen. Omdat de eerste leningen zijn ontvangen in 2013 en de looptijd van de leningen 10 jaar bedraagt, zijn er komend jaar (2019) geen leningen die opeisbaar zijn.

Ontvangen leningen leden	Aantal	Saldo
Periode: 2013 tot en met 2017	566	€ 141.500
Periode: 2018	378	€ 94.500
Totaal ontvangen aan leningen	944	€ 236.000

Voor alle projecten, behalve voor Tennisvereniging Joy, vroeg Zuiderlicht een lening aan uit het Duurzaamheidsfonds. Zoals eerder gemeld ontvingen we de leningen voor de 3 ABSA scholen pas in 2019. Voor het overzicht nemen we de leningen op in de onderstaande tabel. Ze tellen niet mee in de totalen. De totale hoogte van leningen aan het Duurzaamheidsfonds bedraagt per 31 december 2018 nog €285.665. Dit is €272.158 plus de reservering voor het aflossingen van die leningen.

Project	Jaar van ontvangst	Rente	Schuld bij aanvang	Reeds afgelost	Restschuld op 31-12-18	Reservering aflossing
Arsenal	2015	1,99%	€ 35.000	€ 6.198	€ 28.802	€ 1.074
IJburg College 1	2015	1,99%	€ 100.000	€ 17.708	€ 82.292	€ 4.604
IJburg College 2	2017	1,50%	€ 120.000	€ 8.429	€ 111.571	€ 5.704
IJburg College 2+	2018	1,50%	€ 17.000	€ -	€17.000	€ 509
Apolloschool	2018	1,50%	€ 46.000	€ -	€46.000	€ 1.616
ABSA Podium	2019	1,50%	(€ 28.000)	€ -	€ -	€ -
ABSA Gein	2019	1,50%	(€ 27.000)	€ -	€ -	€ -
ABSA Zuiderzee	2019	1,50%	(€ 46.000)	€ -	€ -	€ -
Totaal			€ 318.000	€ 32.335	€285.665	€ 13.507

Kortlopende schulden en leningen

Vanwege de relatief kleine investering konden we voor de zonnepanelen op tennisvereniging Joy geen lening aanvragen bij het Duurzaamheidsfonds. De aanschaf van de 34 zonnepanelen vergde wel een investering van iets meer dan €14.000 incl. btw. Voor de financiering vroegen we een subsidie aan, aangevuld met leningen van leden. Omdat we de panelen wel alvast moesten betalen trokken we een kortlopende lening aan om de benodigde investering in de zonnepanelen te kunnen doen. De kortlopende lening losten we in januari 2019 af.

De leningen bij het Duurzaamheidsfonds lossen we af in een periode van 13 tot 15 jaar. Over die leningen betaalt Zuiderlicht jaarlijks rente plus aflossing. We maakten in 2018 een reservering voor rent en aflossing in 2019.

Over de ontvangen leningen van leden betaalt Zuiderlicht een door de leden, op de algemene ledenvergadering vast te stellen rente. Bij 3% bedraagt de rente aan de leden in het afgelopen boekjaar €5.404.

Ontvangen maar nog niet betaalde facturen in 2018 zijn opgenomen onder crediteuren. Voor de projecten op de basisscholen Het Podium, Het Gein en De Zuiderzee ontving Zuiderlicht eind 2018 de factuur voor de laatste termijn, maar betaalde die nog niet. Het totaal van de facturen betrof €36.382. Die voldeden we begin 2019 nadat, volgens afspraak, punten benoemd tijdens de opleveringskeuring waren uitgevoerd.

“Sponsoringsschuld” en “subsidieschuld” vormen bedragen die Zuiderlicht ontving en waarvoor we in ruil werkzaamheden moeten uitvoeren. Voorbeelden zijn een ontvangen subsidie van de gemeente Amsterdam en Provincie Noord-Holland en sponsoring van Greenchoice voor de ontwikkeling van het postcoderoos 2.0. model. Onder sponsoringsschuld is ook de sponsorbijdrage opgenomen voor een onderzoeksproject waarin Zuiderlicht, samen met Alliander DGO, Waternet en DRIFT, onderzoek doet naar duurzame en coöperatieve energievoorziening in de gebouwde omgeving. De sponsorbijdragen en subsidies zijn als schuld opgenomen omdat Zuiderlicht elk jaar verantwoordt waar ze de inkomsten aan besteedde. Wanneer partners vinden dat het niet conform de afspraken is uitgegeven, bestaat het risico dat Zuiderlicht de ontvangen bedragen (gedeeltelijk) moet terugbetalen.

Voor de ingekochte diensten in het laatste kwartaal van 2018 is BTW in rekening gebracht aan de coöperatie. De BTW mag Zuiderlicht terugvragen. Die is echter nog niet ontvangen. In 2018 betaalde Zuiderlicht alvast een voorlopige aanslag vennootschapsbelasting (VpB).